

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ
SUJUNGIMO KONCEPCIJOS PATVIRTINIMO**

2010 m. gegužės 19 d. Nr. 580
Vilnius

Igyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. [33-1268](#)), 3 lentelės „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų veiklos strategijos nuostatų įgyvendinimo priemonės“ 523 priemonę, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų rinkos priežiūros institucijų sujungimo koncepciją (pridedama).

MINISTRAS PIRMININKAS

ANDRIUS KUBILIUS

FINANSŲ MINISTRĖ

INGRIDA ŠIMONYTĖ

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ SUJUNGIMO KONCEPCIJA

I. DALYKO IR TIKSLŲ APIBŪDINIMAS

1. Teisinis Lietuvos Respublikos finansų rinkos priežiūros institucijų sujungimo koncepcijos (toliau – Koncepcija) rengimo pagrindas – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. XI-52 (Žin., 2008, Nr. [146-5870](#)), 268 punktas, kuris skelbia: „Sujungsime finansinio sektoriaus priežiūros institucijas ir nustatysime, kad jos išlaikomos iš rinkos dalyvių įmokų“, – ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. [33-1268](#)), 3 lentelės „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų veiklos strategijos nuostatų įgyvendinimo priemonės“ IX skyriaus „Finansų politika“ skirsnio „Finansinio sektoriaus tvarios plėtros užtikrinimas ir priežiūros stiprinimas“ 523 priemonė, numatanti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl finansų rinkos priežiūros institucijų sujungimo koncepcijos patvirtinimo projekto, kuriame būtų numatyta finansų rinkos priežiūros institucijų sujungimo teisinė forma, organai, finansavimo šaltiniai ir kita, parengimą.

2. Koncepciją parengti paskatino kintančios sąlygos finansų rinkose (finansų rinkas sudaro šie sektoriai: kredito įstaigų sektorius, draudimo sektorius, investicinių paslaugų sektorius), didėjanti finansų rinkų integracija tiek Europos Sąjungos (toliau – ES), tiek pasaulio mastu. Ypač sparčiai įvairėja finansinės priemonės, taigi įgalios institucijos privalo tinkamai reaguoti į kintančias rinkos sąlygas, siekdamos visų pirma užtikrinti finansinių paslaugų vartotojų interesus, skatinti jų švietimą.

3. Koncepcijos tikslas – nustatyti Lietuvos Respublikos finansų rinkos priežiūros institucijų pertvarkos kryptis, sutelkti finansų rinkos priežiūros funkcijas vienoje institucijoje, nustatyti jos teisinį statusą, funkcijas, finansavimą ir kitus jos veiklos klausimus, kartu sudaryti sąlygas toliau siekti finansų rinkų stabilumo.

II. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Šiuo metu Lietuvoje finansų rinkos priežiūrą vykdo 3 finansų rinkos priežiūros institucijos – Lietuvos bankas, Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisija (toliau – Vertybinių popierių komisija) ir Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisija (toliau – Draudimo priežiūros komisija).

5. Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas (Žin., 2002, Nr. [91-3891](#)) taikomas kredito įstaigų ir investicinių paslaugų sektoriams, Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas (Žin., 2003, Nr. [94-4246](#)) – draudimo sektoriui. Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo dvyliktasis skirsnis nustato tam tikras priežiūros institucijos teises ir pareigas atliekant finansų įstaigų priežiūrą, taip pat priežiūros būdus, o specialiuose finansinių paslaugų teikimą ir finansų įstaigų veiklą reglamentuojančiuose Lietuvos Respublikos įstatymuose įtvirtintos normos dėl atskirų finansų įstaigų rūšių priežiūros (nustatyta licencijų ir leidimų išdavimo tvarka, kapitalo reikalavimai, riziką ribojantys normatyvai, poveikio priemonės ir jų taikymo tvarka ir panašiai).

6. Lietuvos bankas vykdo kredito įstaigų riziką ribojančią priežiūrą. Lietuvos banko licenciją turinčių kredito įstaigų veiklos priežiūra – licencijavimas, priežiūrai atlikti

reikalingos informacijos kaupimas, analizė, prižiūrimų įstaigų veiklos ir finansinės būklės vertinimas pagal šią informaciją, prižiūrimų įstaigų inspektavimas ir įstatymuose nustatytų poveikio priemonių joms taikymas. Lietuvos banko atliekamą kredito įstaigų priežiūrą reglamentuoja Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos bankų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [99-1957](#); 2001, Nr. [28-890](#)), Lietuvos Respublikos bankų įstatymas (Žin., 2004, Nr. [54-1832](#)), Lietuvos Respublikos centrinės kredito unijos įstatymas (Žin., 2000, Nr. [45-1288](#); 2004, Nr. [61-2181](#)), Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas (Žin., 1995, Nr. [26-578](#); 2008, Nr. [76-3003](#)) ir Lietuvos banko teisės aktai.

Be to, priimtas Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin., 2009, Nr. [153-6888](#)) ir Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatymas (Žin., 2009, Nr. [153-6887](#)), taip pat su jais susijusių įstatymų pakeitimų įstatymai, į nacionalinę teisę perkeltantys 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, iš dalies keičiančios direktyvas 97/7/EB, 2002/65/EB, 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinančios direktyvą 97/5/EB (toliau – direktyva 2007/64/EB) (OL 2007 L 319, p. 1), nuostatas. Minėtuose įstatymuose Lietuvos bankui pavedama ir mokėjimo įstaigų priežiūra. Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatyme numatytas mokėjimo įstaigų licencijavimas, nustatyti atitinkami reikalavimai mokėjimo įstaigoms ir jų priežiūrai.

7. Vertybinių popierių komisija atlieka finansų maklerio įmonių, valdymo įmonių, finansų patarėjo įmonių riziką ribojančią ir paslaugų teikimo klientams priežiūrą (įskaitant bankų teikiamas investicines paslaugas), taip pat licencijuoja ir prižiūri institucinių finansinių produktų rinką – kolektyvinio investavimo subjektus, pensijų fondus, finansinių priemonių prekybos vietas (reguliuojamas rinkas, daugiašales prekybos sistemas), prižiūri vertybinių popierių apskaitos sistemas. Be to, Vertybinių popierių komisija kontroliuoja prekybos reguliuojamoje rinkoje priežiūrą, siekdama nustatyti piktnaudžiavimo rinką (manipuliavimo kaina ir (ar) informacija, pasinaudojimo viešai neatskleista informacija) atvejus ir taikyti poveikio priemones, užtikrina reguliuojamoje rinkoje listinguojamų bendrovių skaidrumą, siekdama, kad jos laiku pateiktų teisės aktuose nustatytą informaciją ir pateikdamos savo rezultatus laikytųsi Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų, siekdama derinti smulkiųjų ir stambiųjų investuotojų interesus, kontroliuoja listinguojamų įmonių perėmimus, privalomą akcijų pirkimą ar pardavimą, delistingavimą. Vertybinių popierių komisijos funkcijas reglamentuoja Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas (Žin., 2007, Nr. [17-626](#)), Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymas (Žin., 2007, Nr. [17-627](#)), Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymas (Žin., 1999, Nr. [55-1765](#); 2003, Nr. [75-3473](#)), Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymas (Žin., 2003, Nr. [75-3472](#)), Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymas (Žin., 2006, Nr. [82-3248](#)), Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas (Žin., 2003, Nr. [74-3424](#); 2007, Nr. [117-4772](#)), Lietuvos Respublikos kontroliuojančiųjų investicinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. [74-3425](#)) ir Vertybinių popierių komisijos teisės aktai.

8. Draudimo priežiūros komisija vykdo draudimo, perdraudimo įmonių, taip pat draudimo tarpininkų riziką ribojančią priežiūrą, atlieka vartotojų teisių apsaugos ir ginčų bei skundų nagrinėjimo funkciją. Draudimo priežiūros komisija išduoda ir panaikina draudimo veiklos ir draudimo brokerių įmonių veiklos licencijas; stebi, analizuoja, tikrina ir kitaip prižiūri, kaip draudimo, draudimo brokerių įmonės, Lietuvoje įsteigti kitų užsienio valstybių draudimo įmonių ir nepriklausomų draudimo tarpininkų įmonių filialai vykdo veiklą, laikosi įstatymų ir kitų teisės aktų; taiko įstatymuose nustatytas poveikio priemones ir atlieka kitas funkcijas. Draudimo priežiūros komisijos atliekamą draudimo veiklos priežiūrą reglamentuoja Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas ir Draudimo priežiūros komisijos priimti teisės aktai.

9. Papildomos priežiūros reikalavimus kredito įstaigoms, draudimo įmonėms ir finansų maklerio įmonėms, priklausančioms finansų konglomeratui, nustato Lietuvos Respublikos

įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatymas (Žin., 2004, Nr. [120-4433](#)).

III. UŽSIENIO VALSTYBIŲ PRAKTIKOS IR TEISĖKŪROS APŽVALGA

10. Analizuojant užsienio valstybių patirtį, matyti, kad nėra tikslaus, aiškaus ir vienodo priežiūros institucinio modelio, kuris galėtų būti pritaikytas visose valstybėse – kiekviena valstybė turi rasti geriausiai jai tinkantį finansų rinkos priežiūros institucinį modelį, atsižvelgdama į jai svarbius veiksnius. Netgi tose valstybėse, kuriose veikia jungtinės priežiūros tarnybos, priežiūros instituciniai modeliai ganėtinai skirtingi. Renkamasi tuos modelius, kurie įgyvendina politinę valią ir geriausiai atitinka rinkos struktūrą, finansų įstaigų konsolidavimo laipsnį, rinkos dydį, išsivystymo laipsnį ir padeda siekti ilgalaikio finansų rinkų stabilumo.

11. Galima išskirti tokius finansų rinkos priežiūros institucinius variantus: viena visiems sektoriams priežiūros institucija, vykdanči tiek rizikos ribojimo (angl. *prudential supervision*), tiek paslaugų teikimo priežiūrą (angl. *conduct of business supervision*); atskira rizikos ribojimo principu pagrįsta priežiūros institucija ir atskira paslaugų teikimo priežiūros institucija visoms finansų įstaigoms (vadinamasis *Twin-Peaks* modelis); atskiros priežiūros institucijos atskiriems finansų rinkos sektoriams (kredito įstaigų, investicinių paslaugų ir draudimo), kiekviena kurių vykdo rizikos ribojimo principu pagrįstą priežiūrą ir paslaugų teikimo priežiūrą.

12. Šiuo metu 15 ES valstybių narių priežiūros institucijos visiškai sujungtos, 3 valstybėse – iš dalies sujungtos, 8 valstybėse priežiūra išskaidyta, vienoje valstybėje įdiegtas *Twin-Peaks* modelis. ES priežiūros institucijos sujungtos į vieną instituciją Vokietijoje, Jungtinėje Karalystėje, Latvijoje, Lenkijoje, Estijoje, Maltoje, Danijoje, Švedijoje, Austrijoje, Vengrijoje, Belgijoje, Airijoje, Čekijoje, Suomijoje, Slovakijoje. Nyderlanduose priežiūra organizuota *Twin-Peaks* principu, kur centrinis bankas atsako už finansų įstaigų riziką ribojančią priežiūrą, o Finansų rinkų tarnyba – už paslaugų teikimo ir rinkos elgesio priežiūrą. Iš dalies sujungtos institucijos, t. y. institucijos, kurios prižiūri daugiau nei vieną sektorių, tačiau ne visus finansų sektorius, Liuksemburge, Prancūzijoje ir Bulgarijoje. Lietuvoje, Kipre, Portugalijoje, Slovėnijoje, Ispanijoje, Italijoje, Graikijoje ir Rumunijoje institucijos prižiūri tik po vieną finansų sektorių.

13. Airijoje nuo 2003 metų viso finansų sektoriaus priežiūrą atlieka institucija – Airijos centrinis bankas ir finansinių paslaugų institucija (angl. *Central Bank and Financial Services Authority of Ireland*). Ši organizacinė struktūra jungia 2 skirtingus subjektus – centrinį banką ir priežiūros instituciją, kurie naudojami bendra infrastruktūra ir informacinėmis technologijomis, tačiau kiekvienas turi atsakomybės ribas ir specifinę valdymo struktūrą: centrinis bankas atsako už makroekonominių pokyčių stebėjimą ir bendrą finansų rinkos priežiūrą, o priežiūros institucija – už individualių finansų sektoriaus institucijų priežiūrą (t. y. mikropriežiūrą), kuri apima platų finansinių ir draudimo paslaugų teikėjų spektrą – bankus, kredito unijas, fondus, finansinio tarpininkavimo ir draudimo įmones. Priežiūros institucijos statusas, valdymas, funkcijos ir finansavimas reglamentuojami įstatymo, ši institucija neturi juridinio asmens statuso, tačiau įstatymo nustatytas funkcijas, susijusias su finansų sektoriaus priežiūra, Airijos centrinio banko ir finansinių paslaugų institucijos vardu atlieka savarankiškai: laikoma, kad visi priežiūros institucijos veiksmai, atlikti vykdamas nustatytas funkcijas, yra atlikti Airijos centrinio banko ir finansinių paslaugų institucijos.

14. Nyderlanduose finansų sektoriaus įmonių riziką ribojanti priežiūra pavesta Nyderlandų centriniam bankui. Toks modelis pasirinktas dėl keleto priežasčių: geros centrinio banko reputacijos vykdamas bankų priežiūrą, užtikrinant ne tik bankinio sektoriaus, bet ir viso šalies finansų sektoriaus stabilumą, ir didelio visuomenės pasitikėjimo centrinio banko veikla. Kitas svarbus veiksnys – didelė bankų sektoriaus koncentracija (5 didžiausi bankai užima apie 80 procentų rinkos), lemianti sistemos finansinio stabilumo priklausomybę nuo stambiausių

rinkos dalyvių ir įpareigojanti centrinę banką nuolat vertinti minėtų rinkos dalyvių finansinę būklę. Dar viena tokio pasirinkimo priežastis ta, kad vienas iš svarbiausių centrinio banko uždavinių – užtikrinti mokėjimo ir atsiskaitymo sistemos stabilumą, kurį gali laiduoti tik saugi ir patikima bankų sistema. Finansų rinkų tarnybai pavesta prižiūrėti finansinių paslaugų teikimą ir rinkos elgesį (prekybą biržoje ir panašiai) pagal *Twin-Peaks* modelį, kai priežiūra organizuota siekiant 2 pagrindinių tikslų – finansinio stabilumo ir vartotojų interesų apsaugos.

15. Suomijoje visos finansų rinkos priežiūrą (nuo 2009 metų – ir draudimo sektoriaus) atlieka Finansų priežiūros institucija (angl. *Financial Supervisory Authority*). Ši institucija neturi juridinio asmens statuso ir veikia per Suomijos banką (angl. *Bank of Finland*). Finansų priežiūros institucijai taikomi Suomijos banko veiklą reguliuojantys įstatymai, tačiau jos veiklą reglamentuoja specialus įstatymas ir ji savarankiškai priima su finansų sektoriaus priežiūra susijusius sprendimus.

16. Estijoje viso finansų sektoriaus priežiūrą atlieka Finansų priežiūros institucija (angl. *Financial Supervisory Authority*). Sujungus finansų rinkos priežiūros institucijas, naujoji institucija tapo labai susieta su centriniu banku. Estijos centrinis bankas dalyvauja priimant priežiūros srities sprendimus, teikia personalo ir organizacines paslaugas, suteikia priežiūros institucijai banko patalpas, leidžia naudotis banko informacinėmis technologijomis (duomenų bazėmis, ataskaitų priėmimo sistemomis ir panašiai).

17. Čekijoje viso finansų sektoriaus priežiūrą atlieka centrinis bankas – Čekijos nacionalinis bankas (angl. *Czech National Bank*). Šio banko veiklą reglamentuojančiame įstatyme nustatytos pagrindinės finansų rinkos priežiūros nuostatos (priežiūros objektai, priežiūros būdai, Finansų rinkos komiteto, banko valdybai patariančio finansų rinkos priežiūros klausimais, sudėtis, funkcijos, veikla ir administracinės nuobaudos), tačiau atskirai neregamentuojamos Čekijos nacionalinio banko padalinio, tiesiogiai atliekančio finansų sektoriaus priežiūrą, funkcijos.

18. Slovakijoje viso finansų sektoriaus priežiūrą atlieka centrinis bankas – Slovakijos nacionalinis bankas (angl. *National Bank of Slovakia*). Slovakijos nacionalinio banko struktūroje 2006 metais sukurta bendra finansų rinkos priežiūra, kuri apima bankų, kapitalo rinkos, draudimo ir pensijų fondų priežiūrą. Finansų rinkos priežiūros institucija, integruota į centrinę banką, likviduota įstatymu ir visos jos funkcijos ir pareigos perduotos Slovakijos nacionaliniam bankui. Šias funkcijas ir pareigas nustato Finansų rinkos priežiūros įstatymas ir Slovakijos nacionalinio banko įstatymas. Centrinio banko veiklą reglamentuojančiame įstatyme atskirai nenustatomos šio banko padalinių, tiesiogiai atliekančių finansų sektoriaus priežiūrą, funkcijos.

19. Latvijoje 2001 metais nuspręsta įsteigti Finansų ir kapitalo rinkų priežiūros komisiją (angl. *Financial and Capital Market Commission*), kuri perėmė Latvijos banko vykdomą kredito įstaigų priežiūrą, už vertybinių popierių ir draudimo rinką atsakingų institucijų priežiūros funkcijas.

20. Švedijoje bendra priežiūros institucija – Finansų priežiūros institucija (angl. *Swedish Financial Supervisory Authority*) – įsteigta 1991 metais. Priežiūros institucijas sujungti paskatino 1990–1991 metais Švediją ištikusi bankų krizė.

21. Prancūzijoje 2009 m. liepos 27 d. Ekonomikos, pramonės ir darbo ministerija pranešė apie ketinimą reformuoti finansų sektoriaus priežiūros sistemą – įsteigti bendrą priežiūros tarnybą prie centrinio banko. Diskusijos apie priežiūros reformavimo galimybes vyksta Italijoje ir Ispanijoje.

IV. TARPTAUTINIŲ ORGANIZACIJŲ IR ES TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMAI FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJAI

22. Finansų rinkos priežiūros institucinė sąranga kiekvienos valstybės pasirinkimas – to neregamentuoja nei ES, nei kiti tarptautiniai teisės aktai. Tačiau tarptautinės organizacijos

yra nustačiusios principus, kuriuos turi atitikti finansų rinkų priežiūrą vykdančios institucijos, kad priežiūros sistema būtų efektyvi ir pajėgi atlikti savo funkcijas.

23. Bazelio bankų priežiūros komiteto (angl. *Basel Committee on Banking Supervision*) patvirtinti pagrindiniai efektyvios bankų priežiūros principai¹ numato, kad efektyvioje bankų priežiūros sistemoje visos institucijos, vykdančios bankų priežiūrą, privalo aiškiai apibrėžti tikslus ir atsakomybės ribas. Tokios institucijos privalo būti nepriklausomos, jose vykstantys procesai turi būti skaidrūs, valdymas tinkamas, jos privalo turėti pakankamai išteklių savo veiklai vykdyti ir būti atskaitingos už savo pareigų vykdymą. Privalo būti sukurta priežiūros teisinė bazė, apimanti licencijų bankams suteikimo ir nuolatinės bankų priežiūros nuostatas, suteikianti teisę spręsti, kaip laikomasi įstatymų ir saugios bei patikimos veiklos principų, ir garantuojanti teisinę priežiūros institucijų darbuotojų apsaugą. Privalo būti sukurta ir įdiegta efektyvi keitimosi informacija tarp priežiūrą vykdančių institucijų sistema, užtikrinanti šios informacijos konfidencialumą.

24. IOSCO (angl. *International Organization of Securities Commissions* – Pasaulinės vertybinių popierių komisijų organizacijos) patvirtinti pagrindiniai priežiūros standartai² yra nepriklausomumas, adekvačios galios, pakankami ištekliai, reikalingi priežiūros funkcijoms efektyviai atlikti.

25. IAIS (angl. *International Association of Insurers Supervisors* – Tarptautinė draudimo priežiūrų asociacija) nustato esminius reikalavimus draudimo priežiūros institucijai³: priežiūros institucija turi turėti adekvačias galias, teisinę bazę ir pakankamus finansinius išteklius jai pavestoms funkcijoms atlikti; nepriklausomai priimti sprendimus pagal kompetenciją; turėti kvalifikuotą ir patyrusį kolektyvą; būti įdiegusi reikiamo lygio konfidencialios informacijos apsaugos standartus.

26. ES mastu 2009 metais sutarta gerinti finansų įstaigų veiklos reguliavimą ir priežiūrą ES, atsižvelgiant į Jacques de Larosièrę pirmininkaujamą Finansinės priežiūros aukšto lygio darbo grupės ataskaitoje pateiktas rekomendacijas⁴ (toliau – De Larosièrę grupės ataskaita). De Larosièrę grupės ataskaitoje nurodytos esamos finansų krizės priežastys ir ES finansų sektoriaus problemos. Šios grupės siūloma priežiūros reforma pabrėžia sisteminės rizikos valdymo svarbą ir centrinių bankų pagrindinį vaidmenį valdant šią riziką, taip pat nustatomos principinės rekomendacijos, kaip stiprinti nacionalines priežiūros institucijas (19 rekomendacija): kruopščiai persvarstyti institucijų kompetenciją; padidinti priežiūros finansavimą; pasirūpinti, kad priežiūros ir finansų institucijos galėtų keistis darbuotojais, taip užtikrindamos jų kvalifikacijos kėlimą; užtikrinti, kad priežiūros institucijos įgyvendintų modernią ir patrauklią personalo politiką.

De Larosièrę grupės ataskaitoje Europos Komisijai siūloma bendradarbiaujant su Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetu, Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komitetu ir Europos draudimo ir profesinių pensijų priežiūros institucijų komitetu įvertinti nacionalinių priežiūros institucijų nepriklausomumo laipsnį ir pateikti konkrečias rekomendacijas, taip pat ir nacionalinių priežiūros institucijų finansavimo modelį.

De Larosièrę grupės ataskaitoje ir kituose ES institucijų dokumentuose pabrėžiamas finansų rinkos priežiūros institucijos nepriklausomumas: politinis nepriklausomumas – priežiūros institucijos kasdienei veiklai ir priimamiems sprendimams įtakos neturėtų daryti politikų sprendimai; organizacinis nepriklausomumas – finansų rinkos priežiūros institucijos, atlikdamos savo funkcijas, turėtų būti nepriklausomos nuo kitų valstybės ar ES institucijų. Organizaciniam nepriklausomumui užtikrinti būtina pasirinkti tokį institucinį modelį, kuris net ir teoriškai nesudarytų sąlygų kitoms suinteresuotoms institucijoms kontroliuoti finansų rinkos priežiūros institucijos; finansinis institucijos nepriklausomumas – finansų rinkos

¹ Basle Committee on Banking Supervision. Core principles for effective banking supervision, September 1997.

² International Organization of Securities Commissions. Objectives and Principles of Securities Regulation, September 1998.

³ International Association of Insurers Supervisors. Insurance core principles and methodology, October 2003.

⁴ Larosièrę, J.(2009).The High Level Group on Financial Supervision in the EU, Report.

priežiūros institucijos finansavimas turi būti irgi nepriklausomas nuo politinių institucijų sprendimų dėl lėšų skyrimo.

27. Rekomendacinio ir privalomojo pobūdžio veiklos standartai, gairės ir principai, susiję su ES teisės aktų įgyvendinimu ir kitais kredito įstaigų, vertybinių popierių ir draudimo įmonių veiklos klausimais, leidžiami Europos bankininkystės priežiūros institucijų komiteto, Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komiteto ir Europos draudimo ir profesinių pensijų priežiūros institucijų komiteto, kuriuos pagal De Larosi⁵re grupės ataskaitoje pateiktas rekomendacijas 2010 metais siūloma pertvarkyti į ES institucijas.

28. Kredito įstaigų steigimosi ir veiklos, apskaitos, atskaitomybės ir konsoliduotos priežiūros klausimus⁵, papildomą kredito įstaigų, draudimo įmonių ir investicinių įmonių, priklausančių finansiniam konglomeratui⁶, priežiūrą reglamentuojančiose direktyvose nustatyta valstybės pareiga užtikrinti, kad būtų atliekama veiksminga priežiūrų finansų rinkos subjektų priežiūra.

29. Šiuo metu galiojančiose draudimo ir perdraudimo direktyvose⁷ nustatyta, kad draudimo ir perdraudimo įmonę turi prižiūrėti priežiūros institucija. Valstybės narės įpareigos užtikrinti, kad priežiūros institucijos turėtų pakankamai galių ir priemonių joms patikėtoms užduotims įgyvendinti. Pagal naująją Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II)⁸ (jos nuostatos į nacionalinę teisę turės būti perkeltos vėliausiai iki 2012 m. spalio 31 d.), kuri pakeis galiojančias tiek gyvybės, tiek ne gyvybės draudimo srities direktyvas, priežiūros institucijoms turi būti suteikta pakankamai galių efektyviai priežiūrai vykdyti.

V. FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS INSTITUCINIO MODELIO ALTERNATYVOS LIETUVOJE

30. Apibendrinus kitų valstybių patirtį ir atsižvelgiant į tarptautinių organizacijų ir ES nustatytus finansų rinkos priežiūros reikalavimus, taip pat Lietuvos teisinę bazę, siūlomi šie finansų rinkos priežiūros instituciniai modeliai:

30.1. dvi finansų rinkos priežiūros institucijos: viena – Lietuvos bankas, kita – jungianti du – draudimo ir vertybinių popierių – sektorius;

30.2. atskira finansų rinkos priežiūros institucija (biudžetinė įstaiga);

30.3. Lietuvos bankas kaip priežiūros institucija.

31. Pagal Konceptijos 30.1 punkte nurodytą modelį viena institucija atliktų šiuo metu Draudimo priežiūros komisijos ir Vertybinių popierių komisijos atliekamas funkcijas, o bankų sektoriaus priežiūrą ir toliau vykdytų Lietuvos bankas. Tačiau Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programoje numatyta sujungti visas tris finansų rinkos priežiūros institucijas.

⁵ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (nauja redakcija) (OL 2006 L 177, p. 1).

⁶ 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/87/EB dėl finansiniam konglomeratui priklausančių kredito įstaigų, draudimo įmonių ir investicinių firmų papildomos priežiūros ir iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvas 73/239/EEB, 79/267/EEB, 92/49/EEB, 92/96/EEB, 93/6/EEB ir 93/22/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 98/78/EB ir 2000/12/EB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 4 tomas, p. 340).

⁷ 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 92/49/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo, iš dalies pakeičianti direktyvas 73/239/EEB ir 88/357/EEB (trečioji ne gyvybės draudimo direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 1 tomas, p. 346); 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/83/EB dėl gyvybės draudimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 6 tomas, p. 3); 2005 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/68/EB dėl perdraudimo ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 73/239/EEB, 92/49/EEB ir direktyvas 98/78/EB ir 2002/83/EB (OL 2005 L 323, p. 1).

⁸ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL 2009 L 335, p. 1).

32. Pagal Konceptijos 30.2 punkte nurodytą modelį atskira finansų rinkos priežiūros institucija apimtų Lietuvos banko, Draudimo priežiūros komisijos ir Vertybinių popierių komisijos atliekamas finansų rinkos priežiūros funkcijas. Pagal Vykdomosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1511 (Žin., 2009, Nr. [138-6075](#)), tokia institucija turėtų būti institucija prie Finansų ministerijos, tačiau toks institucinis modelis neužtikrintų atitinkamo institucijos politinio, finansinio ir organizacinio nepriklausomumo ir neatitiktų tarptautinių ir ES rekomendacijų ir standartų. Pasaulio banko ir Tarptautinio valiutos fondo 2001 metais vykdytos programos FSAP (angl. *Financial Sector Assessment Program*) išvadose akcentuota, kad tuometinis Valstybinės draudimo priežiūros tarnybos prie Finansų ministerijos statusas negarantuoja organizacinio, finansinio ir politinio nepriklausomumo, todėl pateikta rekomendacija – užtikrinti šios institucijos politinį, finansinį ir organizacinį nepriklausomumą. Europos Komisijos 2002 metais atliktos Efektyvios finansų sektoriaus priežiūros peržiūros (angl. *Peer Review*) išvadose pateikta rekomendacija – siekti stiprinti tuometinės Valstybinės draudimo priežiūros tarnybos prie Finansų ministerijos autonomiją, t.y. nepriklausomumą nuo Finansų ministerijos ir atlyginimų panašumą su privačiu sektoriumi. Be to, Lietuvos bankas, kaip centrinis bankas, būtų atskirtas nuo finansų sektoriaus priežiūros sistemos, o tai apsunkintų Lietuvos banko veiklą statistikos, finansinio stabilumo srityje ir neigiamai veiktų finansų sistemos stabilumą.

33. Pagal Konceptijos 30.3 punkte nurodytą modelį Lietuvos bankas kaip priežiūros institucija jungtų Lietuvos banko, Draudimo priežiūros komisijos ir Vertybinių popierių komisijos atliekamas finansų rinkos priežiūros funkcijas Lietuvos banko viduje. Pripažįstama, kad dėl finansų rinkos globalizacijos proceso nuolat didės sisteminė rizika, galinti paliesti ne tik pavienės valstybės finansų rinkas, tačiau išsiplėsti ir tarptautiniu mastu. Kadangi valstybių centriniai bankai paprastai atsako už sisteminės rizikos valdymą ir krizių prevenciją arba užima aktyvią poziciją šiais klausimais, jie turėtų būti įtraukti į priežiūros procesą, nes vykstant finansų sektoriaus tarpvalstybinei konvergencijai itin daug dėmesio turės būti skiriama ne tik mikropriežiūrai, bet ir makropriežiūrai. O šią funkciją centriniai bankai gali užtikrinti tik turėdami pakankamai informacijos apie kredito įstaigų ir kitų finansų sektoriaus dalyvių rizikų valdymą, jų finansinius rodiklius, testavimo nepalankiomis sąlygomis rezultatus ir kitą konfidencialią informaciją, kuri paprastai gaunama vykdant kredito įstaigų ir kitų finansų sektoriaus dalyvių priežiūrą.

34. Centrinų bankų vaidmuo ir atsakomybė vykdant tiek kredito įstaigų, tiek kitų finansų sektoriaus dalyvių priežiūrą nuolat didėja, kai kuriose valstybėse centriniai bankai ne tik atsako už kredito įstaigų sektoriaus priežiūrą, bet perima ir kitų finansų sektorių priežiūros funkciją. Pagrindinės šio reiškinių priežastys – centrinio banko nepriklausomumas, saugumas, garantuotas dalyvavimu Europos centrinių bankų sistemoje, personalo patirtis ir finansų sistemos likvidumo palaikymo galimybės. Taigi pasirenkant Lietuvos finansų rinkos priežiūros modelį reikia užtikrinti, kad Lietuvos bankas, kaip centrinis bankas, būtų glaudžiai susijęs su finansų sektoriaus priežiūros sistema, kadangi Lietuvos finansų sektoriuje vyrauja bankai (Lietuvoje daugiau nei 80 procentų visos finansų sistemos turto priklauso bankams, o 3 didžiausi bankai užima apie 67 procentus paskolų rinkos), o tai lemia pavienių bankų sisteminę reikšmę visai finansų sistemai.

35. Atsižvelgiant į užsienio valstybių patirtį ir tendencijas, tarptautinių organizacijų reikalavimus, rekomendacijas ir Lietuvos finansų sektoriaus specifiką, pasirinktas Lietuvos banko, kaip finansų rinkos priežiūros institucijos, modelis.

VI. FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS PRINCIPAI IR PAGRINDINĖS NUOSTATOS

36. Finansų rinkos priežiūros institucijų sujungimas visų pirma sudarytų sąlygas vykdyti instituciškai bendrą finansų rinkos priežiūrą. Vertybinių popierių komisija ir Draudimo

priežiūros komisija bus likviduotos, o jų atliekamos priežiūros funkcijos perduotos Lietuvos bankui, t. y. Vertybinių popierių komisija ir Draudimo priežiūros komisija kaip juridiniai asmenys pasibaigtų, o jų priežiūros funkcijos, teisės ir įsipareigojimai pereitų Lietuvos bankui. Priežiūros funkcijoms atlikti Lietuvos banke būtų steigiamas atskiras administracinis padalinys – Finansų rinkos priežiūros tarnyba – ar kitaip vadinamas padalinys (toliau – Priežiūros tarnyba). Europos centrinio banko 2008 metų konvergencijos pranešime (2008 metų gegužės pranešimas apie konvergenciją, 23 psl.) pažymėta, kad „nacionalinės teisės aktai, reikalaujantys, kad nacionalinis centrinis bankas dėl tam tikrų užduočių ir pareigų nacionalinio pertvarkymo (pvz., perleidžiant nacionaliniam centriniam bankui tam tikras priežiūros užduotis, kurias anksčiau vykdė valstybės ar nepriklausomos valdžios institucijos ar įstaigos) perimtų anksčiau nepriklausomos valstybinės institucijos įsipareigojimus, neatskiriant nacionalinio centrinio banko nuo finansinių įsipareigojimų, atsirandančių dėl ankstesnės tokių buvusių nepriklausomų valstybinių institucijų veiklos, yra nesuderinami su piniginio finansavimo draudimu“. Todėl įstatyme, pavyzdžiui, turėtų būti nustatyta, kad valstybė Lietuvos bankui atlygina už visas perimtas iš prijungiamų prie Lietuvos banko institucijų finansines prievoles.

37. Priežiūros tarnybai vadovautų Priežiūros tarnybos vadovas, kuris būtų atsakingas už Priežiūros tarnybai pavestų funkcijų tinkamą atlikimą. Priežiūros tarnybos vadovas turėtų pavaduotojus, atsakingus už tam tikras sritis.

38. Lietuvos banko, kaip finansų rinkos priežiūros institucijos, funkcijos būtų: licencijavimas, dokumentinė priežiūra, prižiūrimų įstaigų inspektavimas, kitų prevencijos veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, atlikimas, įstatymuose nustatytų poveikio priemonių taikymas prižiūrimoms įstaigoms; bendradarbiavimas su užsienio ir Lietuvos institucijomis; atstovavimas atitinkamose ES institucijose. Lietuvos bankas, kaip finansų rinkos priežiūros institucija, bus atsakingas už kredito, mokėjimo įstaigų, finansų maklerio, valdymo, finansų patarėjo įmonių, vertybinių popierių emitentų, reguliuojamų rinkų ir jų operatorių, draudimo, perdraudimo įmonių, taip pat draudimo tarpininkų priežiūrą ir atliks kitas įstatymuose numatytas funkcijas.

39. Lietuvos banko atliekamoms priežiūros funkcijoms būtų taikomas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#); 2006, Nr. 77-2975) tiek, kiek tai neprieštarauja Europos centrinio banko ir Europos centrinių bankų sistemos tikslams ir ES teisės aktams, tarp jų Europos centrinio banko teisės aktams.

40. Priežiūros funkcijas Lietuvos bankas finansuotų savo lėšomis, kurias papildytų prižiūrimų subjektų už vykdomą priežiūrą mokamos Lietuvos bankui įmokos. Tokia sistema užtikrintų finansavimo lankstumą ir finansinį nepriklausomumą. Ji užtikrintų finansinius išteklius tiek, kiek jų reikėtų priežiūros funkcijoms atlikti. Kriterijai, pagal kuriuos iš prižiūrimų finansų rinkos dalyvių būtų renkami atskaitymai, būtų nustatyti įstatyme. Priežiūros funkcijų finansavimas iš prižiūrimų subjektų mokamų įmokų numatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programoje. Toks priežiūros funkcijų finansavimo modelis atitiktų tarptautinę praktiką. Finansų rinkos priežiūros institucijų finansavimas rinkos dalyvių lėšomis pasaulyje labai paplitęs, pagal tokį modelį finansuojamos ES valstybių narių priežiūros institucijų atliekamos funkcijos (Jungtinėje Karalystėje, Airijoje, Vokietijoje, Estijoje, Suomijoje ir daugelyje kitų ES valstybių).

41. Kaip atskiras patariamasis politikos formavimo ir jos įgyvendinimo stebėjimo organas būtų sudaroma Finansų rinkos reglamentavimo ir priežiūros patariamoji komisija (toliau – Patariamoji komisija), kuri finansų ministrui teiktų pasiūlymus dėl finansų rinkų politikos formavimo ir patartų Lietuvos bankui priežiūros praktikos, teisinio reguliavimo derinimo atskiruose finansų rinkos sektoriuose klausimais, nagrinėtų kitus finansų rinkos aktualius klausimus. Patariamoji komisija teiktų pasiūlymus dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, nustatančių finansinių ir draudimo paslaugų teikimą, finansų įstaigų ir draudimo įmonių veiklą ir jų priežiūrą, pakeitimo ir papildymo, atliktų kitas funkcijas. Patariamoji komisija neatliktų kontrolės vaidmens, nedarytų įtakos Lietuvos banko priežiūros sprendimams.

Patariamąją komisiją sudarytų finansų ministras (Patariamąsios komisijos pirmininkas), Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas, Lietuvos banko valdybos pirmininkas, Lietuvos banko Priežiūros tarnybos vadovas ir prižiūrimų subjektų asocijuotų verslo struktūrų atstovas, kuris keistųsi kas trejus metus. Patariamąsios komisijos sudarymas bus reglamentuojamas įstatymo.

42. Patariamoji komisija pakeistų šiuo metu veikiančią Finansų įstaigų bei draudimo įmonių veiklos reglamentavimo ir priežiūros koordinavimo komisiją, sudarytą Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. IX-1679 „Dėl Finansų įstaigų bei draudimo įmonių veiklos reglamentavimo ir priežiūros koordinavimo komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [70-3172](#)), kurios funkcijos buvo susijusios su finansinių ir draudimo paslaugų teikimo, finansų įstaigų bei draudimo įmonių veiklos ir jų priežiūros politika, finansų rinkos priežiūros institucijų veiklos koordinavimu ir jų tarpusavio bendradarbiavimu.

VII. VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGA

43. Šiuo metu Lietuvos bankas vykdo kredito įstaigų sektoriaus rizikos ribojimu pagrįstą priežiūrą (angl. *prudential supervision*). Vartotojų skundus dėl kredito įstaigų veiklos nagrinėja Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba. Vertybinių popierių komisija ir Draudimo priežiūros komisija atlieka atitinkamai investicinių paslaugų ir draudimo sektoriaus rizikos ribojimu pagrįstą priežiūrą ir paslaugų teikimo priežiūrą (angl. *conduct of business supervision*), nagrinėja vartotojų skundus.

44. Likvidavus Vertybinių popierių komisiją ir Draudimo priežiūros komisiją, šių institucijų atliekamos vartotojų apsaugos funkcijos galėtų būti perduodamos:

44.1. Lietuvos bankui;

44.2. Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai.

45. Vartotojų teisių apsaugos sistemos tobulinimo klausimas 2009 metais svarstytas įvairiose komisijose ir darbo grupėse⁹. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 28 d. sprendimu (protokolo Nr. 83, 1 klausimas) pritarta nuostatai, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba turi užtikrinti vartotojų teisių apsaugą kitoms valstybės institucijoms teisės aktų nepriskirtose srityse. Atsižvelgiant į tai, dėl klausimo, kuriai institucijai – Lietuvos bankui ar Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai – bus perduota vartotojų teisių apsaugos finansų rinkų srityje funkcija likvidavus Vertybinių popierių komisiją ir Draudimo priežiūros komisiją, būtų apsispręsta rengiant Konceptijos įgyvendinamųjų teisės aktų projektus. Priskyrus vartotojų apsaugos funkciją finansų rinkų srityje Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, turės būti užtikrinti papildomi žmogiškieji ištekliai ir finansavimas jai atlikti. Priimant sprendimus dėl vartotojų teisių apsaugą finansų rinkoje įgyvendinančios institucijos, turėtų būti ieškoma priemonių, geriausiai užtikrinančių rinkos priežiūros ir ginčų reguliavimo procesų atskyrimą, atsižvelgiama į 1998 m. kovo 30 d. Europos Komisijos rekomendacijos dėl principų, taikytinų sprendžiant vartotojų ginčus ikiteisminėse institucijose (OJ L 115, 17.4.1998, p. 31).

VIII. FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS PERTVARKOS GALIMOS TEIGIAMOS IR NEIGIAMOS PASEKMĖS

46. Esant numatamai struktūrai ir reguliavimui, galima tikėtis šių teigiamų pokyčių:

46.1. atsiras galimybė naudojantis masto ekonomija optimizuoti priežiūros procesus ir sukurti efektyvią visų finansų rinkos sektorių priežiūros techninę bazę;

⁹ Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2009 m. gegužės 11 d. potvarkiu Nr. 173 sudarytoje darbo grupėje vartotojų teisių apsaugos tobulinimo klausimams nagrinėti, Valstybės valdymo tobulinimo komisijos (Saulėlydzio komisija) 2009 m. liepos 8 d. posėdyje, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 28 d. pasitarime (protokolo Nr. 83, 1 klausimas).

46.2. įdiegta bendra finansų rinkos dalyvių veiklos priežiūros sistema leis vykdyti bendrą visuomenės švietimo finansų rinkos klausimais programą;

46.3. bus galima efektyviau paskirstyti finansinius ir žmogiškuosius išteklius atskiriems finansų sektoriams prižiūrėti, atsižvelgiant į sektorių išsivystymo lygį, raidos tendencijas ir kita;

46.4. bus iš naujo optimizuotas Lietuvos finansų rinkos sektorių priežiūros procesų koordinavimas ir sisteminės rizikos valdymas;

46.5. supaprastės veiksmų koordinavimas, palengvės bendradarbiavimas ir keitimasis informacija su ES ir kitų valstybių priežiūros institucijomis;

46.6. teisės aktų rengimo ir derinimo procesas taps bendras visam finansų sektoriui, sumažės reguliacinio arbitražo tikimybių;

46.7. Lietuvos bankui perdavus konsoliduotos finansų rinkos priežiūros funkcijas, toks institucinis modelis užtikrintų atitinkamą institucinį, politinį, finansinį ir organizacinį nepriklausomumą ir atitiktų tarptautines ir ES rekomendacijas bei standartus.

47. Galimos šios neigiamos pertvarkos pasekmės:

47.1. pertvarkant priežiūros institucijas, gali nukentėti priežiūros kokybė, sutrikti teisės aktų, perkeliančių ES teisės nuostatas, rengimo procesas;

47.2. pertvarkomas priežiūros institucijas gali palikti geri specialistai, netikri dėl savo ateities;

47.3. pakitus sistemai, bendra priežiūros institucija gali kurį laiką nesugebėti operatyviai reaguoti į finansų rinkų pokyčius;

47.4. dėl skirtingo atskirų finansų sektorių išsivystymo lygio sujungus institucijas gali pradėti vyrauti kredito įstaigų sektoriaus priežiūra, o dėl neadekvačių finansinių ir žmogiškųjų išteklių paskirstymo nukentėti kitų sektorių priežiūros efektyvumas;

47.5. jungiant duomenų bazes ir pertvarkant informacines technologijas, gali nukentėti naudojimosi duomenimis kokybė;

47.6. gausės valstybės valdymo klausimų, kuriuos sprendžiant nedalyvaus Lietuvos Respublikos Vyriausybė, nors šių klausimų sprendimas priskirtinas jos kompetencijai.

IX. FINANSINIS IR EKONOMINIS PAGRĮSTUMAS

48. Konceptijos įgyvendinamiesiems teisės aktams parengti papildomų finansinių išteklių nereikės, tačiau jų prireiks Konceptijai įgyvendinti – Vertybinių popierių komisijai ir Draudimo priežiūros komisijai likviduoti, priežiūros institucijų sujungimo procesui organizuoti, darbuotojams perkelti ir panašiai.

49. Likvidavus Draudimo priežiūros komisiją ir Vertybinių popierių komisiją ir jų priežiūros funkcijas perdavus Lietuvos bankui, numatoma sutaupyti šioms institucijoms išlaikyti iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto skiriamas lėšas: 2010 metais tam numatyta 3 726 tūkst. litų (2008 metais – 7 241 tūkst. litų, 2009 metais – 4 923 tūkst. litų).

X. KONCEPCIJOS ĮGYVENDINIMAS

50. Bendra finansų rinkos priežiūra atsižvelgiant į finansų sektoriaus svarbą šalies ūkiui ir jo plėtrai, finansų įstaigų ir draudimo įmonių veiklos specifiką, būtinumą vykdyti riziką ribojančią ir paslaugų teikimo priežiūrą ir užtikrinti finansų rinkos stabilumą ir patikimumą, finansinių paslaugų ir produktų vartotojų apsaugą turi būti reguliuojama tik įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų.

51. Įgyvendinant Konceptiją ir Lietuvos bankui perduodant Vertybinių popierių komisijos ir Draudimo priežiūros komisijos finansų rinkos priežiūros funkcijas, su tuo susijusios pagrindinės teisinio reguliavimo nuostatos būtų įteisintos Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo pakeitimo įstatyme.

52. Reikėtų keisti ir šiuos Lietuvos Respublikos teisės aktus: Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymą, Lietuvos Respublikos bankų įstatymą, Lietuvos Respublikos centrinės kredito unijos įstatymą, Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymą, Lietuvos Respublikos draudimo įstatymą, Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymą, Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymą, Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymą, Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą, Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą, Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymą (Žin., 1999, Nr. [97-2775](#); 2009, Nr. [153-6888](#)), Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymą (Žin., 1997, Nr. [64-1502](#); 2008, Nr. [10-335](#)), Lietuvos Respublikos indėlių ir išipareigojimų investuotojams draudimo įstatymą (Žin., 2002, Nr. [65-2635](#)), Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymą (Žin., 2001, Nr. [56-1977](#); 2007, Nr. [61-2340](#)), Lietuvos Respublikos hipotekinių obligacijų ir hipotekinio kreditavimo įstatymą (Žin., 2003, Nr. [97-4317](#)), kitus įstatymus ir su šių įstatymų įgyvendinimu susijusius teisės aktus.

53. Konceptijai įgyvendinti reikalingų įstatymų pakeitimo ir su šių įstatymų įgyvendinimu susijusių teisės aktų projektus Finansų ministerija parengtų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonėse numatytu laiku.

54. Numatoma, kad pagal Konceptiją pertvarkyta finansų rinkų priežiūros sistema pradėtų veikti nuo 2012 m. sausio 1 dienos.
